

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕
และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗

กรณีสืบเนื่องจากพนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ ยื่นฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง จำเลย
ต่อศาลแขวงสุรินทร์ ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕
มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑
ขอริบของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลแขวงสุรินทร์พิจารณาแล้ว
พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕
มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ การกระทำของจำเลยเป็นความผิด
หลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑
ฐานมีภาชนะเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้จำคุก ๒ เดือน
ปรับ ๔,๐๐๐ บาท ฐานมีสุรากลั่นและสุราแช่ไว้ในครอบครองโดยรู้ว่ามีน้ำสุราดังกล่าวเป็นน้ำสุรา
ที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย ให้ปรับ ๑,๐๐๐ บาท ฐานนำสุราซึ่งรู้อยู่แล้วว่าเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืน
ต่อกฎหมายออกแสดงเพื่อขายให้แก่ประชาชนให้ปรับ ๓,๐๐๐ บาท ฐานมีลูกแป้งเชื้อสุราไว้ในครอบครอง
โดยไม่ได้รับอนุญาตและมีได้เป็นผู้ซื้อหรือได้ลูกแป้งเชื้อสุราดังกล่าวมาจากผู้ได้รับอนุญาตให้ปรับ
๒๐๐ บาท ฐานทำสุรากลั่นและสุราแช่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ปรับ ๑,๐๐๐ บาท รวมจำคุก ๒ เดือน
และปรับ ๘,๒๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อนโทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี
ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ริบของกลาง

จำเลยได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ใน ๒ ประเด็น คือ
ขอให้ลงโทษจำเลยสถานเบา และอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕
และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗
มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้

เป็นเรื่องที่จำเลยโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่า คดีนี้โจทก์ไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ จำเลยจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้วให้คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้น กฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีก คงเหลือแต่ข้อที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ การที่จำเลยอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวข้างต้นจำเลยต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่ากฎหมายที่อ้างนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไรเพราะเหตุใดในแต่ละมาตรา แต่ตามอุทธรณ์ของจำเลยไม่มีรายละเอียดว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ และได้ส่งปัญหาที่เหลือดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

กรมสรรพสามิตชี้แจงว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามที่จำเลยกล่าวอ้างแต่อย่างใด ความละเอียดปรากฏตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยกลาง) แล้ว

พิจารณาแล้วศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวซ้ำอีก คงเหลือประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามที่ศาลอุทธรณ์ ภาค ๓ ส่งมาเพียงประเด็นเดียว คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐

“มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือจำกัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

“มาตรา ๘๗ รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิเคราะห์แล้วรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้ อย่างเป็นธรรม” เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทาง สำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสองบัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค
เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางในการกำหนด
นโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และอยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา สำหรับ
พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภษณะ
หรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง อันมีลักษณะเป็นการจัดระเบียบและการคุ้มครอง
ผู้บริโภคตามนัยแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ วรรคสอง ไม่เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
ในการที่รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓
แต่อย่างใด

อาศัยเหตุดังได้พิจารณา จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ